

מזכירות הממשלה

פרוטוקול

ישיבת הועדה להתישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית

ט' באדר ב' התשמ"א - 15.3.81

נכחו: חברי הועדה - השרים א. שרון - יו"ר, י. כץ

נציגי ההסתדרות הציונית: י. שפירא, א. תבין

נעדרו: חברי הועדה השרים: י. ארידור, ש. ארליך, מ. כגין, ז. המר, ד. לוי, ח. לנדאו (חולה) מ. נסים, ג. פת.

נציגי ההסתדרות הציונית: ר. וייץ, א. כץ, ע. לוינסקי, מ. ריבלין, י. פרידמן, פ. שנק, א. שנקר.

א. שוסטק	-	שר הבריאות
א. בראון	-	לשכת שר החקלאות
ז. בר-יוסף	-	הסוכנות היהודית
ז. ג'נדל	-	משרד העבודה והרווחה
א. דודאי	-	לשכת שר החקלאות
י. דקל	-	הסוכנות היהודית
י. הברפלד	-	משרד התקשורת
י. זיו	-	משרד התקשורת
י. מרגלית	-	משרד הבנוי והשכון
ר. ענבר	-	משרד החנוך והתרבות
ח. פרנקל	-	משרד החנוך והתרבות

א. זהר - מזכירות הממשלה

סדר היום

דיווח בענייני חנוך בישובים החדשים 23/הת

סקירה על שרותי הבריאות בישובים החדשים 24/הת

סקירה על שרותי התקשורת והטלפונים בישובים החדשים 25/הת

הפיכת המרכזים האזוריים בחבל קטיף אשר בחבל עזה ובחספין אשר ברמת הגולן - לישובים קהילתיים. 26/הת

בפרוטוקול זה 29 דפים

רמתי: לוח 3/81

הת/23. דוח בעניני חנוך בישובים החדשים

היו"ר השר. א. שרון: פותח את הישיבה.

הנושא הראשון בסדר-היום הוא דיווח בענייני חינוך, בריאות, תקשורת ותחבורה במצפים. כזכור קיבלה הוועדה הזאת החלטה לפני כמה חודשים, בה נאמר שהמצפים הם ישובים לכל דבר. אמנם יש מספר נושאים שחלה בהם התפתחות כתוצאה מכך, ויש נושאים שלא חלה בהם בשלב זה. התפתחות. הייתי רוצה שנשמע מה קורה בנושאים אלה, ואיך כל אחד מהמשרדים מטפל בנושאים בתחום הזה. נתחיל מחינוך.

גב' רחל ענבר: בהנהלת משרד החינוך נפלה החלטה לטפל בנושאים

כמו שמטפלים במשרד בשאר הישובים באיזורי ההתיישבות החדשה, בעיקר מעבר לקו הירוק. כלומר, יצאנו מתוך הנחה שאנחנו נתן פתרונות לכל ילד באשר הוא שם, ויהיה הקושי גדול כאשר יהיה.

ואכן, בתחילת שנת הלימודים הזאת פתחנו במצפים עם כתות קטנות, היות ויש בין 7 ל-15 משפחות ברוב המצפים, זה פחות או יותר גם מספר הילדים ברוב המצפים, והם 7 עד 20 ילדים שמתפזרים מגילאי גן ועד כיתה א', ויש מספר מצפים שיש להם גם ילדים גדולים יותר, שאנחנו צריכים לתת להם פתרונות חינוך מחוץ לבית. יש לנו בסך-הכל, מלבד בגוש שגב, שאנחנו עוד לא יודעים איך להתייחס אליהם כמצפים או לא כמצפים.

היו"ר השר. א. שרון: צריך להתייחס אל כולם כישובים, הם ישובים ויש היום אל כולם גישה שווה.

גב' רחל ענבר: בגוש שגב, למרות שיש כבר בין 14-15 ילדים, בית הילדים הוא סתום ועד היום הזה הילדים מוסעים מרחק של 40 ק"מ לאיזור רמת-יוחנן, משום שאין בית-ספר במקום.

התיישבות 15.3.81

3.

גב' רחל ענבר:

השנה מתחילים להקים את בית-הספר, מתוך תקווה שתוך שנתיים כל ילדי שגב ילמדו בבית-הספר באיזור. גוש שגב מעוניין להקים מערכות חינוך ייחודיות, יש להם אנשי חינוך ברמה גבוהה, ויש להם גם מתכננים ברמה גבוהה, הם כולם ברמה גבוהה והם מעוניינים לפתוח בית-ספר יסודי, אנחנו נסייע בידם.

כבר היום יש שם סדנה של מורים, והיא נערכת

מהיום כבר לקראת בית-ספר במקום. יש להם כל הצוות במקום והם עושים הכל מבחינה זו. הקושי מתחיל במקומות שאין לנו עובדי חינוך, ואלה רבים מאד מהישובים. אנחנו צריכים להסיע אותם למרחקים עצומים. קילומטרז' כזה שאתם לא יכולים להעלות על דעתכם. אם אני בודקת כמה עולה לנו יום הסעה בגוש שגב של הילדים לבית-הספר זה 2119 שקל. זה היה לפני חוגשיים, אני מתארת לי שהיום זה עולה קצת יותר ^{ליום אחד}. (שאלה: כמה ילדים?) 115 ילדים בגוש שגב, הם מוסעים עם המורים שלהם. הסיבה שהם מוסעים שאין ^{להם} בית-ספר במקום.

היו"ר השר א. שרון: אין בית-ספר מבחינת מבנה או סיבה אחרת?

גב' רחל ענבר: אין מבנה. כפי שידוע לך המערך של בניית

בתי-ספר יש לנו איזו אמנה עם משרד השיכון,

אמנה זו מחייבת אותנו להכין יחד פרוגרמות, ומשרד השיכון בונה את הבניינים, כך היה בשנים קודמות.

היו"ר השר א. שרון: האם אותו הדין גם ביהודה ושומרון על פי אותו

הנוהג?

גב' רחל ענבר: הנוהג הוא אותו נוהג. היו לנו שנתיים של

הקפאה של בניית ^{בנייני} בנייני ציבור ורק

את המינימום ההכרחי, ובתוך המינימום ההכרחי איך שהוא זה לא נכנס.

גב' רחל ענבר:

כאשר עושים את החשבון כמה כסף זה עולה לעם ישראל, אולי היה צריך למצוא את הכסף לזה.

לגבי המצפים - מצפים אני קוראת לישובים

הקטנים שעדיין נמצאים במספר משפחות קטן. אחת הבעיות הקשות שאנשי מצפים רואים אותה ואני גם מסכימה אתם, זה המספר הקטן של משפחות לא מאפשר לבנות את המערכת של עובדי הציבור הדרושים שם. כלומר, אם יש במצפה 7 או 12 משפחות והם זקוקים ל-2 או 3 עובדי ציבור, לפעמים מתחיל בבוקר סיפור כזה: אנשי המצפים יוצאים החוצה ועובדי הציבור מוסעים פנימה; יש הסעה צולבת.

אם נקח את מצפה טל-אל לדוגמה, שילדיו לומדי

בבית-העמק, והגננת שלו מגיעה מנהריה, בית-העמק עולה לנו 720 שקלים ליום הסעות, על מספר של 12 ילדים בתוך הישוב ועוד 12 ילדים מחוץ לישוב. זאת אומרת, הסעות בלבד כמעט עולים לנו כמו מערכת חינוך במקום נורמלי.

אם נקח את מצפה נבון, הם עמדו לקלוט עוד משפחות, יש להם גן ל-5 ילדים ואנחנו מקיימים את הגן הזה עם 5 ילדים, והוא גן תקני לכל, אבל הבעיה התחילה כאשר עמדו לקלוט משפחה עם ילד אחד בכתה ה', והילד הזה אילו היו קולטים אותו - אני התנגדתי לכך בכל תוקף, והיו לי ויכוחים קצת עם המתיישבים - התנגדתי לקליטתו משתי סיבות: אחת, חבל על הילד; ילד יחיד בכתה ה', אם אנחנו צריכים להתחיל להסיע את הילד הזה למוסדות חינוך אתם יכולים לתאר לכם כמה זה יעלה. המחשבה שלנו היתה שכדאי קצת להשפיע על התנועות שהם יקלטו בצורה יותר סלקטיבית, ושיאפשרו לנו במידת מה להקים מוסדות חינוך מתוך איזה שהוא תכנון; ולא בצורה כל כך סטיכית.

יש בעיה|^{נוספת} בכל המקומות האלה - במצפים היום

יש מקום לפעוטון לכל ילד. אם אנחנו זוכרים שהמבנה הקהילתי הוא של אנשים שבבוקר עוזבים את המצפה, ובצהריים או יותר נכון בערב הם חוזרים אליו, פירוש הדבר שכל ילדי המקום צריכים להיות בטיפול של

גב' רחל ענבר:

הקהילה. בתוך המבנה הציבורי הראשון כעת במצפים ציחן מקום לפעוטון פמעט בכל ישוב. זה לא כך באיזורי ארץ אחרים, לא בכל מקום ניתן מבנה ציבור כזה לאנשי הישוב, ומתחילים להכניס ילדים לדירות פרטיות, אז ממילא לא הרווחנו כלום: הדירה שניתנה לאיכלוס לא מאוכלסת, אבל זה פשוט פחות נוח וזה עולה יותר כסף להפעיל אותו; זה עולה פעם כסף להקים אותו כמפנה פעוטון, וזה עולה פעם שניה כסף להחזיר אותו למבנה מגורים. זאת אומרת, נומינלית הכל בסדר; מעשית, זה לא נכון. ^{חברתי} אנחנו היינו מבקשים ליצור דגם| כזה שבכל ישוב שעולה למקום תמיה גננת, תהיה עוזרת לגננת, יהיה נהג בית, זה יעלה לנו יותר זול להחזיק אותו מאשר להסיע עם כל מיני חברות אחרות פרטיות. יהיו עובדים לגיל הרך = ואם יש ילדים בגיל בית-הספר שיהיה אחד מבני הזוג שיעבוד גם בבית-הספר.

היו"ר השר א. שרון:

למי אתם מציעים, הרי את זה אנחנו תובעים מכם.

גב' רחל ענבר:

אנחנו קולטים אנשים; לא משתפים אותנו. אנחנו מקבלים יחידה במקום, גם אם נרצה

לשלוח מורה אין איפה לקלוט אותו. יושבים פה נציגי ההסתדרות הציונית ^{אנחנו רוצים} אנחנו רוצים לפנות אליהם שהם יעבירו זאת לתנועות, |להיות מעורבים יותר בשלב הקליטה כדי להבטיח שנוכל לתת את עובדי החינוך מתוכם ולא ליצב אותם בוקר-בוקר, ובזאת גם לתרום לביסוס הישובים וגם נעשה את זה זול יותר וגם ניעל את מערכת החינוך. מבחינתנו לא יהיה ילד שלא יהיה לו בית-ספר.

יש לנו בעיה נוספת, והיא הבעיה הקהילתית.

אנשים זקוקים לא רק למקום לימוד לילדים, הם זקוקים גם לאיזה שהם חיי תרבות וחברה; ככל שהם מנותקים ומבודדים יותר הצורך הוא גדול יותר.

גב' רחל ענבר:

כאשר אנחנו באים לארגן את הנושא הזה או לסייע להתארגן, אנחנו מוצאים את הישובים מפורזים בין הרבה מועצות איזוריות, וכל מועצה רואה את עצמה אוטונומית בתחום שלה, היא לא כל כך מוכנה, גם אם יש לה קווי תחבורה דומים וקרובים, היא לא כל כך מוכנה לדאוג למועצה השניה. ובעיקר אנחנו נתקלים בחוסר של מקומות ציבוריים, שיש אמנם הרבה כאלה באיזור בפרט בקיבוצים ובבתי-ספר חקלאיים, אבל שום פעם ההשתייכויות הבין-מועצתיות מכבידות עלינו מאד. היינו מבקשים שבתוך הפרוגרמות יהיה תמיד בתוך כל מרכז כזה מקום לפעילות ספורטיבית ולפעילות חברתית תרבותית כללית.

היו"ר השר א. שרון:

בכל הישובים האלה בגליל בכולם יש טיפול בילדים?

גב' רחל ענבר:

בכל הישובים יש בתי ילדים ללא יוצא מן הכלל ברוב הישובים יש גם גן וכיתה א' מצורף;

אין ילד אחד שלא מגיע לבית-הספר. לפעמים אנחנו גם מסיעים אותו אחרי הצהריים לפעולות חוגיות. אם הזכרת את השאלה, יש לי שני ילדים למשל במצפה לילך, היחידים בגיל בית-הספר והם מוסעים לבית-הספר שבמעוז חיים. היתר הם ילדים בגילאי 3-4. הילדים האלה מאד מבודדים, וכדי לסייע להם לפעול בחברה אנחנו נתנו לבית-הספר שלהם שעות פעילות פעמיים בשבוע לכל בית-הספר, כדי שיהיה גם להם עניין להחזיק אותם ליד בית-הספר, כי הם רוצים שיעורי חברה, וכדי שלילדים אלה תהיה להם אפשרות לפעול בחברת ילדים בשעות אחר הצהריים. (היו"ר: איפה הם לומדים?) הם לומדים במעלה-יוסף.

היו"ר השר א. שרון:

אני מודה, נעבור עכשו לדו"ח בענייני בריאות. נשמע את שר הבריאות.

הת/24. סקירה על שותי הבריאות ביישובים החדשיםהשר א. שוסטק:

יש לי תיק מאד מסודר, אבל אינני בטוח אם
הרפואה במקום כל כך מסודרת כמו התיק.

היו"ר השר א. שרון:

אנחנו מקדמים אותך בברכה, שהואלת לבוא
אלינו, אנחנו מוכנים גם לשמוע וגם לקבל

את התיק.

השר א. שוסטק:

לפי הדוח"ות קודם-כל של הרופאה המחוזית
שלנו, בלום, שבדקה לקראת הישיבה הזאת

בכל מקום ומקום, ובכל מצפה ומצפה מה המצב בנושא זה. וגם המחוז שלנו
בחיפה עשה איזה מאמץ לבדוק את המצב, והתמונה היא כזאת: שצבת בצבת
עשויה. המקום, המצפה עצמו, תלוי תמיד באיזה מצפה אחר ששם יש מרפאה
יותר גדולה. המצפה היותר גדול שיש כבר הוא גם כן תלוי באיזו שהיא
מרפאה מחוזית יותר. לפי השמות בכל מקום ומקום יש קודם-כל שני כלי
רכב, שהם בדרך-כלל מוכנים להסעה אם צריך להסיע בקשר לענייני מחלה.
יש כמובן ציוד (השר י. כץ: אתה מתכוון לאמבולנס?) לא, לכלי רכב,
טנדרים קטנים, וזה בנוסף לרכב הפרטי בשביל המצפה עצמו שעומד לרשות
מטרה זו.

אחר כך כמובן שיש בכל מקום ומקום ציוד

של עזרה ראשונה. הייתי אומר, שיש קשר רשמי וקבוע למצפים עם בתי-
החולים שבסביבה: אם זה נהריה, ואם זה פוריה בטבריה, ואם זה צפת,
ואפילו גם עם עפולה. ארבעה בתי-חולים אלה הם גם כן באחריות
מסוימת בקשר מסוים לדברים קצת יותר רציניים.

הבעיה היא שכוח האדם הרפואי בתוך המצפים

איננו; במקומות אחרים אנחנו מבורכים בזה שיש^{גם} כוח אדם רפואי בתוך זה.
רק במקום אחד יש לנו פחות. הסידור הוא, על פי תמונת המצב, שבישובים
כמו לוטן, יעד, קרנית, עצמון, מורשת, לפידות ועוד כמה כאלה, יש איזה
שהוא גרעין של טיפול. אינני רוצה לקרוא לזה מרפאה, אבל יש איזו פינה

השר א. שוסטק:

רפואית לענייני רפואה. המקומות האלה כמו יעד, לוטן, שקמיה, מנוף, קרנית, מורשת א' ו-ב', הררית, עצמון ומקומות אחרים הם קשורים עם המרפאה של יסעור, שהיא מרפאה יותר גדולה, ודרך מרפאת יסעור הם קשורים גם למרפאות המקצועיות של נהריה.

אותו דבר בקישור, לפידות, תובל ועוד, כל אלה יש להם איזה פינות של רפואה מקומיות, חוץ מהעזרה הראשונה, אבל הם קשורים עם המרפאה המרכזית של מעלות. כל אלה מרפאות שהן באחריות של קופת-חולים כמובן ולא של משרד הבריאות. בכל המקומות האלה האחריות היא של קופת-חולים. אותו דבר עם גלעון א' וגלעון ב', שקשורים עם המרפאה של כרמיאל, שהיא יותר גדולה בכרמיאל ושוב באחריות של קופת-חולים, וכמובן באיזור יותר קרוב להם; אם זו נהריה ואם זו צפת. אותו דבר בגרנות וגורן שקשורים למרפאה של אילון ומרפאות מקצועיות בנהריה. עדי למרפאות פינסקר שבקרית-אתא, ואותו דבר גם המרפאות המקצועיות.

עדיין איני בטוח אם הדיווח הזה שקיבלתי לקראת הישיבה הזאת הוא כולו כבר כפי שנמסר לי, והייתי מבקש את הוועדה לאחר ששמעה את הדברים באופן כללי כיצד הדברים האלה מסודרים, שאני אהיה יותר מוכן בישיבה נוספת, ואהיה אז יותר בטוח עם כל מקום ומקום כדי לדעת מתי בא לשם רופא מקצועי, מתי בא לשם רופא ילדים; איך מסודרי כל הסידורים הרפואיים. עדיין אינני מדווח ומעודכן בדבר זה. ביסוד אני יכול להגיד: המצפים אינם מופקרים ואינם נשכחים. כל המצפים יש להם איזה שהוא קשר עם איזו מרפאה או מחוזית או בית-חולים, כך שהם על תכונת של משרד הבריאות ושל מוסדות הרפואה במחוז.

(היו"ר השר א. שרון: יש ביקורי רופאים?), כפי שאמרתי, אינני מעודכן

עכשיו בשביל לדווח מתי, כמה פעמים בשבוע מבקר רופא כזה או אחר. איני יודע אפילו מה היה המצב של יולדות במצפים האלה, אם היו מקרים כאלה. (השר י. כץ: לכן שאלתי על אמבולנסים). כמובן שזה קשור גם לבתי-החולים, אבל בשביל דיווח יותר מפורט אני עוד זקוק לזמן. כפי

השר א. שוסטק:

שאמרתי אני מקבל דיווח מהרופא המחוזי של חיפה והרופא המחוזי של הגליל, שניהם אחראים לכל הדברים האלה שיהיו מסודרים.

היו"ר השר א. שרון: אני מבין שיש טיפול בכל מקום. בהזדמנות

זו, מאחר שאתה כאן, אולי תוכל למסור לנו

מה המצב בשומרון, ביהודה ובחבל עזה בנושא הרפואה?

השר א. שוסטק:

פה אני מסודר יותר טוב.

בדיון המשותף בין קופת-חולים ומשרד הבריאות,

שהתקיים רק לפני מספר ימים, ב-9.3, הוחלט

שמה-1.4 יוחל בשילוב השירותים במרפאות שמעבר לקו-הירוק, אם מותר עוד

להשתמש במונח הזה; גם השירות המנע הניתן כיום על ידי משרד הבריאות

זה מבוצע על ידי קופת-חולים, ושירותי תברואה בסביבה יימשכו להפתח גם

בעתיד על ידי משרד הבריאות.

המצב שם הוא כזה: כאן אני יכול לפרט כל

ישוב וישוב: רמת-הגולן...

האם היום אין ישוב בשומרון שאין לו טיפול

היו"ר השר א. שרון:

רפואי? יש בכולם מרפאות?

אתן לכם כמה דוגמאות. ברמת-הגולן למשל,

השר א. שוסטק:

הישוב אבני יותם שמספר התושבים בו הוא 79

במקום כזה יש מרפאה, יש אחות ויש גם רופא ויש תדירות של ביקורי רופא

פעמיים בשבוע. אותו דבר באפיק; אותו דבר - יש הכל וגם תדירות של

ביקורי רופא בין פעמיים לארבע פעמים בשבוע. ביי-יהודה, ישוב יותר

גדול 370 נפש, חוץ מהמרפאה וכל מה שדרוש, גם תדירות של ארבע פעמים

בשבוע. בגמלא יש רופא במקום שגר במקום. גישור, כספית, מבוא חמה,

נאות הגולן יש לנו גם רופאים שבמקום וגם ביקורי רופאים בתדירות של

התיישבות 15.3.81

השר א. שוסטק:

פעמיים בשבוע לפחות. יש לי עוד רשימה של כל הישובים הנוספים, גם כן מסודרים גם המרפאות וגם ביקורי הרופאים, כך שאין שום בעיות. כמובן, הם קשורים לבתי-החולים של צפת, עפולה

בכל מה שנחוץ.

אותו דבר ביהודה ושומרון. אלון-מורה 200

נפש, יש מרפאה, אחות, רופא וגם ביקורים פעם בשבוע של רופא מקצועי מבחוץ. מעלה שומרון, קדומים וכל המקומות האלה, מרפאות די מפותחות וביקורי רופאים גם כן שלוש פעמים בשבוע, ואפילו בקדומים כבר עכשיו הפכה להיות מרפאה איזורית עם רופאים מקצועיים.

באופן כללי אני יכול להגיד שכל המקומות

ביהודה ושומרון ובגולן, בקעת הירדן, כל המקומות האלה מבחינה של הסדר של סדרי הרפואה מסודרים. עכשיו אנחנו גם מסנפים אותם כל אחד לבית-חולים מסויים שהוא מקביל לאותו איזור. כך שמבחינה זו הדברים מסודרים

היו"ר השר א. שרון? גם בשומרון נוהגים בהם כבישורים לכל דבר?

כן.

השר א. שוסטק:

הח/25. סקירה על שחתי התקשורת והטלפונים בישובים החדשים

היו"ר השר א. שרון: אני מודה לך, אנחנו עוברים עכשיו לתקשורת.

מר י. הברפלד: יש לנו רשימה של 33 מצפים, מהם לפי בקשת

הסוכנות היהודית ולפי המימון שלה פועלים

כבר טלפונים ב-10 מצפים. אנחנו נמצאים עכשיו בשלב של ביצוע של שבעה טלפונים נוספים, יחד זה 17. לגבי 16 מצפים לא קיבלנו מימון, ולכן לא יכולנו עדיין להתחיל בביצוע.

אני מבין שמדובר פה כרגע אך ורק במצפים

ולא מדובר בישובים אחרים, יש עוד 24 ישובים שמהם ב-9 נמצאים כבר

טלפונים או שהם בשלב ביצוע, ובעוד 15...

היו"ר השר א. שרון:

אתה מדבר על 33 מצפים ועוד 24 ישובים.

מר י. הברפלד:

כן, ב-10 מהם יש כבר טלפונים זה לגבי

המצפים. יחד עם הישובים יש בסך הכל 57

מקומות בצפון, אם לחלק זאת למצפים ולא-מצפים, במצפים יש טלפונים

ב-10; בשלב ביצוע, אנחנו עכשיו מבצעים את העבודה להתקנת הטלפונים

ל-7 מצפים. לעוד 16 אין לנו מימון ולכן לא התחלנו עדיין לבצע.

מה שנוגע ל-24 הישובים האחרים...

היו"ר השר א. שרון:

זה הכל אותו דבר, אין הבדל, אנחנו עלינו

עם 57 ישובים ב-4 שנים האחרונות, זה כולם

אותו דבר. לנו לא משנה אם עלה כמצפה או עלה כישוב, הם כולם שובים;

כולם חיים; בכולם יש ילדים, ויש נשים ובעיות בטחון. הכל אותו דבר,

אין הבדל.

מר י. הברפלד:

בישובים האחרים פועלים כבר טלפונים ב-8;

אנחנו מתקינים טלפון באחד נוסף, זה יהיה

9. לגבי 15 אין לנו מימון. זאת אומרת, בסך-הכל ב-18 ישובים ומצפים

הטלפונים פועלים כבר; ב-8 מבצעים עכשיו; לגבי 31 אין מימון.

זה לגבי הצפון כולל רמת הגולן. האומדן

שלנו כיום לגבי 31 ישובים הנוספים מסתכם ב-70 מיליון ל" בערך. מדובר

על 16 מצפים ו-15 ישובים. דרושים 7 מיליון שקל.

היו"ר השר א. שרון:

מה בכל זאת קורה בשטח זה?

מר י. דקל:

מה השיקול להזמין טלפון או לא להזמין

טלפון לישוב כל שהוא אני מניח שזה היה

עומס התקציב שהיה מוטל על כל אחד ואחד. אני מניח שאת המקומות

הנוחים יותר הזמינו, והמקומות הפחות נוחים התקינו מכשירי קשר,

מוטורולה לפחות. אין מקום בלי קשר. איפה שאין טלפון או במקום

מר י. דקל:

שהמלפון עוד לא הגיע אנחנו התקנו במקום מכשיר מוטורולה. באיזו מידה בשנת התקציב הבאה תהיה החלפת המוטורולה בטלפון איני כול למסור.

היו"ר השר א. שרון: בכל זאת, טלפון זה דבר אלמנטרי. מוטורולה

זה דבר שמאפשר להתקשר, אבל זה לא מספיק.

מר י. דקל:

ההבדל בין הישובים והמצפים בכל זאת קיים

בנקודה זו, כי במצפים קיבלנו על עצמנו

במסגרת של מבצע המצפים את הטיפול בנושא זה, ובשנה הקודמת היה לכך

תקציב מיוחד. לגבי הישובים הרגילים אנחנו לא משתתפים בכלל לגביהם

במימון השוטף. כל הישובים האלה בגוש שגב ופקיבוצים באיזור הזה,

בהם אנחנו לא השתתפנו בהתקנת הטלפונים, זה תקציב של המחלקה להתיישבות.

בתקציב הרגיל של המחלקה להתיישבות אין התקנת טלפונים, אלא תקציב

מיוחד למצפים. מי שהיה בשנה שעברה במסגרת התקציב הרגיל

של המחלקה להתיישבות, במסגרת התקציב הרגיל של המחלקה אין התקנת

טלפונים. (היו"ר השר א. שרון: איך בכל זאת מגיעים לטלפון?) אומרים

שכל אזרח במדינה בעד 13,000 לי יכול להזמין לו טלפון.

היו"ר השר א. שרון:

רק לא מי שהולך למצפים. אבל נאמר מושב

כמו לפידות, מה אתו?

מר י. דקל:

שאלה זו צריך להפנות לשר התקשורת. בנושא

הזה כבר הרבה שנים שאנחנו לא טיפלנו בו.

יותר מ-20 שנה שלא טיפלנו בנושא זה.

היו"ר השר א. שרון:

איך מתקינים טלפונים במקומות אלה, זה

משרד התקשורת מתקציביו?

מר י. דקל:

משרד התקשורת מתקציבו, כך היה בעבר.

היו"ר השר א. שרון:

איך זה היום ביהודה ושומרון?

מר י. הברפלד:

ביהודה ושומרון אנחנו נמצאים באותו מצב.

היו"ר השר א. שרון:

שאתם פועלים מכספי ההתיישבות?

מר י. הברפלד:

כן.

מר י. דקל:

לא, אנחנו לא מזמינים שם טלפונים.

היו"ר השר א. שרון:

יש לי שאלה, בנושא החשמל למשל, העברת קווי

החשמל שאנחנו מעבירים לאלקטנה, אריאל,

תפוח וקדומים, קרני שומרון ושבי שומרון, זה היה מתקציב ההתיישבות?

מר י. דקל:

אנחנו שותף. שותף שני זה משרד הבינוי;

שותף שלישי זה צבא הגנה לישראל, ועוד גורמים

אחרים, משרד התעשיה, מי שמשתמש. גם חברת מקורות, אנחנו מתאספים ועושים פול.

היו"ר השר א. שרון:

ומעבר לזה למה שהיה פעם הקו הידוק?

מר י. דקל:

אם נייח צריך להתקין קו חדש באיזור רמת

הנגב, שהוא בנוי על היערכות התיישבותית,

יהיה אצחו דבר: אנחנו נבוא אתם בדברים ועם משרדים אחרים כפי שמגיע,

נעשה פול תקציבי ונזמין את העבודה במשותף. אחד מאתנו נהפך למזמין

בפועל, והוא מבצע את ההזמנה בחברת החשמל.

היו"ר השר א. שרון:

האם יש הבדל בין יהודה ושומרון והנגב למשל?
או הגליל?

מר י. דקל:

אין הבדל.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבין
אנחנו נחזור לנושא הטלפונים, שבתוך 18

מתוך 57 ישובים חדשים קיים טלפון; ב-8

מתקנים וב-31 ישובים לא קיים ולא מתקנים. (מר י. הברפלד: נכון).

זה מצב חמור מאד.

לענין הטלפון, יש טלפון אלחוטי אפשר

מר י. שפירא:

להשקיע בטלפונים כאלה, האם זו אותה השקעה?
לישובים שרחוקים מהקו אפשר לעשות זאת.

אין דבר כזה, אותה השקעה. אנחנו עושים

מר י. הברפלד:

אומדן בכל מקום בנפרד. יש מקרים שבהם

להציע

אין לנו ברירה אלא |רדיו-טלפון, כי אנחנו לא יכולים להגיע לשם,

או שההוצאה היא כזאת שפשוט איננו מציעים לעשות זאת. יש מקרים שבהם

אנחנו אומרים: תחליטו מה אתם רוצים. ואז מי שמזמין גם מחליט מה הוא

רוצה, ואז זה פתרון זמני. (מר י. שפירא: זו השקעה קטנה יותר?) זה

תלוי בסביבה, יש לפעמים שזה עולה פחות מאשר רדיו-טלפון אם זה קרוב

לעורק. אם זה רחוק, היום אנחנו מאריכים קו הכי רחוק לטלפון זה

מיליון וחצי לירות. (מר י. שפירא: אתה לא יכול להשוות את זה עם

הוצאה אחרת). יש לפעמים שעושים זאת, אלא אם יש סיבות אחרות אם

זה סיבות בטחון וכדומה. יש לפעמים שזה עולה בהרבה יותר, אז אומרים:

טוב, בינתיים נעשה כך, כשיהיה כסף כל שהוא, בינתיים שיהיו מחוברים.

האם אפשר לתת לכולם רדיו טלפון, שיהיו

היו"ר השר א. שרון:

מחוברים בינתיים?

אפשר בחלק מהמקרים, לא בכל המקרים.

מר י. הברפלד:

לפחות לחלק מה-31.

היו"ר השר א. שרון:

חלק מהפתרונות המוצעים הם ברדיו-טלפון.

מר י. הברפלד:

אתה מתכוון ל-8 שמתקינים כרגע, או ל-31

היו"ר השר א. שרון:

שעוד אין להם?

אני הגעתי לאומדן של 7 מיליון שקל, כי גם

מר י. הברפלד:

ב-31 ישובים אלה בכל ישוב וישוב עשינו

אומדן, מה אפשר, מה כדאי ומה לא כדאי, מה ניתן ומה לא ניתן.

מר י. שפירא:

אני רואה את התמונה שנמסרה כאן מצד אחד

כתמונה אופטימית, ומצד שני היא תמונה די

קשה. ענין הטלפונים זה דבר שמי שחי את זה יודע כמה קשה להיות בישוב

שאיך לו אפילו טלפון-רדיו, שפועל לא בצורה הכי סדירה והכי טובה.

אני חוזר לדברים האחרים שנאמרו כאן, ההסעה של הילדים בענייני חינוך

היא קשה מאד. אם נצרף את כל הדברים האלה, החל מהדוגמה בענין הרפואה

טיפת חלב ברוב המקומות הללו כדי להגיע אליה צריך לנסוע מרחק גדול מאד

נשים בהריון או נשים עם תינוקות. יש רופא ילדים, שגם כן לא מצויים

כמעט ברוב המקומות, גם במקומות שיש רופאים רגילים אין רופא ילדים.

רפואת שנים, זה גם הפסד ימי עבודה, גם קשיים לנשים עם תינוקות. נוסף

לזה גם ענין הטלפון - אני חושב שעם ההצטברות של הדברים הללו היא

מקשה על אנשים להיות. אם יש דבר שאפשר להתקין אותו, כמו הטלפונים,

שהוא בכל אופן יחסית איננו השקעה כל כך גדולה, 2 מיליון ל"י לישוב,

בזה לפחות אפשר להקל על החיים, אם צריך לקרוא לרופא או משהו. זו

השקעה יחסית קטנה לעומת החיוניות של המכשיר הזה במקומות מבודדים.

זה קשור בכל הדברים האחרים שנאמרו כאן.

לכן נראה לי שאולי דוקא בענין זה אפשר לעשות מאמץ. אם עלה מיליון

וחצי ל"י רדיו-טלפון, אולי אפשר להוריד את המחיר. אינני מקצועי ואיני

מכיר את הדברים, אבל אולי אפשר לצאת מכאן לפחות באיזו שהיא מגמה

שענין הטלפון יוסדר.

מר י. דקל:

לבד מהעובדה שכל ישוב צריך טלפון בשביל

התקשרות בסיסית, יש כבר חלק מהישובים

שהטלפון הוא כבר מכשיר עבודה בשבילם, בשביל התעשייה או סוג התעסוקה

של האנשים במקום. למשל, במושב יעד שיש להם מחשב ללא עוד שני קווי

טלפון בשביל ליצור תקשורת למחשב הם מחוסרי עבודה. יש להם עבודות

שמוכנים למסור להם והם לא מסוגלים לקבל, אלא צריכים לנסוע למקום

השרות.

מר י. דקל:

התקנת הטלפונים בדרך-כלל היה מורכב משני סעיפי מימון: הקציב הפיתוח של המדינה ומשרד התקשורת, ועל חשבון הלקוח לפי מה שהבינותי מדבריו של מר הברפלד עיקר המשימה הזאת לפחות הם קאבלו מתקציב של תשלום הלקוח, והחלק היחסי שהיה צפוי שיבוא מתקציב הפיתוח של המשרד, הוא במקרה זה במקרה הטוב מגיע קצת באיחור. בפי שאמרתי קודם אנחנו כבר יותר מ-20 שנה

שלא טיפלנו בהתקנת טלפונים בישובים. זה נשאר לאותה פרוסה מהעוגה הלאומית שמשרד התקשורת היה צריך לספק, או כל משרד מקצועי אחר בתחומו. כל דבר בא על חשבון משהו. אם נקח את אותו הכסף במקום לאכלס את המקום נעשה בו טלפון. לפעמים זה קצת אבסורדי לעשות את ההשקאות האלה, אבל זה המצב.

ישבנו במשרדו של השר ודנו ואז רצו סכום דומה לדרך, ורוצים סכום לטלפון, ואנחנו בסופו של דבר צריכים לקבוע. אולי חשובה יותר התשתית הזאת מאשר הדיור או הקליטה? איני יודע.

לדעתי לא, אתה מכיר את עמדותי.

היו"ר השר א. שרון:

צריך שיהיה שיתוף-פעולה, שיעשו פול מכל המקורות.

מר י. דקל:

אני הדגשתי במיוחד את הנקודה הזאת. אני מודה למר הברפלד על הסקירה, הדגשתי את

היו"ר השר א. שרון:

הנושא הזה במיוחד, כי מה שמאפיין את הישובים האלה, שבעתיד הם יהיו ישובים מאד גדולים, איני מוטרד מעתידם. ראינו בישובים האלה בין 200 ל-400 משפחות בכל ישוב, אבל זה יקח כמה שנים. נכון שאנחנו קבענו שלב ביניים של העלאת המשפחות ל-30; במקום שיש 7 משפחות אולי ל-20 כדי שיוכלו להחזיק מעמד עד לאותו שלב שנוכל לפרוץ למספרים היותר גדולים. מה שמציין אותם היום זה בסך הכל הברידות. זה מאד

התיישבות 15.3.81

17.

היו"ר השר א. שרון:

מעיק כשאין טלפון. השאלה היא האם אתם יכולים לעשות איזה שהוא מאמץ בנושא הזה. משהו מתקציבכם. יש לכם תקציבי פיתוח. זה חשוב לפחות כמו כל דבר אחר. לפי דעתי זה מבצע אדירים המבצע הזה, מוכרחים לחזק אותו. הכל בנוי שם על משפחות בודדות בכל מקום, המרחקים גדולים, איזורים מבודדים. אין לרוב האנשים עדיין אין מקורות פרנסה במקום. בשעות היום גברים כמעט ולא נמצאים במקום, אם משהו קורה, אי-אפשר להיות בלי טלפון. אולי אתם יכולים לעשות זאת כמבצע מיוחד. אל תמתחו קווים, תעבירו רדיו-טלפון לכל אחד מהמקומות האלה. תקחו לכם את זה כמשימה, שיותקן רדיו-טלפון בכל אחד מהישובים האלה. זה גם יקטין את הסכום בהרבה. זה לא יהיה 70 מיליון ל"י.

מר י. הברפלד:

בהרבה זה לא יפחית, אפילו אם מחליטים רק על רדיו-טלפון מגיעים לסכום של קרוב ל-50

מיליון ל"י.

לי קשה לענות, כי מי שמחליט אצלנו על השגת אמצעים בכיוון זה צריך גם להחליט מה לא לבצע. אני לא צריך להגיד פה באיזה מצב תקציבי נמצא המשרד שלנו השנה ובשנה הבאה. אעביר את המישאל לממונים עלי.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבקש להעביר את בקשתנו למחליטים. מוכרחים לעשות כאן מאמץ בנושא הזה. מוכרחים לראות את זה לפי דעתי כמאמץ נפרד ומיוחד.

מר י. שפירא:

היות ושר הבריאות ימסור דיווח נוסף, אולי אפשר לבדוק גם מה הסידור לגבי טיפת חלב, רופא ילדים ועניין רפואת השיניים? אולי אפשר להכניס מרפאה ניידת. אני יודע שאנשים מזניחים בישובים הללו את בריאותם, כי אינם יכולים להרשות לעצמם להפסיד יום עבודה, לרדת מהגולן לטבריה או לאחד הישובים בגליל העליון לעיר סמוכה. גם התחבורה לא כל כך מפותחת. זה ענין של

מר י. שפירא:

שעות מדי להגיע ממקום אחד לעיר ולחזור. מרפאה ניידת לרפואת שיניים זה דבר מאד מקובל, זה קיים גם היום, אולי אפשר לפתור את הבעיה י. אני מאד מבקש שישיבה הבאה ידווח לנו

על הנושאים האלה.

רפואת השיניים בצפון היא בעיה מאד אקוטית. גם בישובים הוותיקים וגם בערים.

השר א. שוסטק:

להתיישבות הוותיקה אנחנו לא יכולים לדאוג בנושא זה.

מר י. שפירא:

חסרים שם רופאי שיניים, יש שם רופא שיניים אחד על 6000 נפש בכל הצפון. זה בכלל בעיה. אולי ניידת יכולה לפתור חלק מהבעיה. אבודק זאת ואדווח בישיבה הבאה.

השר א. שוסטק:

הייתי מבקש משר הבריאות אם הוא מוכן לעדכן אותנו בהזדמנות, נשמח.

היו"ר השר א. שרון:

אנחנו נעבור עכשיו לדו"ח על מצב התחבורה

בכל הישובים האלה, ואחר כך אני רוצה להעלות נושא שדברנו עליו בישיבה הקודמת, ודחינו אותו לישיבה הזאת, וזה הנושא של המרכז האיזורי בחבל קטיף וחספין, והפיכתם לישובים קהילתיים.

אני מבין שנציג משרד התחבורה הוזמן ולא

הופיע. נצטרך להזמין אותו לישיבה הבאה ולהביע צער על זה שהוא לא

הופיע היום.

הי"ר אשר א. שרון:
 הת/26. הפיכת המרכזים העירוניים בחבל קטיף אשר בחבל עזה ובחספין
 אשר ברמת-הגולן - לישובים קהילתיים

אני רוצה לעבור לנושא שהעליתי בישיבה

הקודמת, והוא הנושא של הפיכת המרכזים האיזוריים בחבל קטיף וחספין
 שברמת הגולן, חבל קטיף שבחבל עזה וחספין שברמת הגולן, הפיכתם
 לישובים קהילתיים.

אסביר את הנושא של חבל קטיף ואבקש את

יוסף שפירא להציג את הנושא של חספין והחריפות המיוחדת שלו.

הבעיה שלנו בחבל עזה, וחסברתי זאת בישיבה

הקודמת, שאנחנו מוכרחים להגדיל את האוכלוסיה שם. שלא כברמת הגולן
 שאמנם האוכלוסיה היהודית היא כ-6000 בהשוואה ל-12,000 אוכלוסין שאינ
 יהודים, אבל ברמת הגולן האוכלוסיה היהודית תדביק את האוכלוסיה הבלתי
 יהודית. אין שם גם בעיה, האוכלוסיה הבלתי-יהודית מרוכזת בקצה אחד
 ואין לנו שם בעיה. ביהודה ושומרון אמנם יש לנו היום כולל בקעת הירד
 אוכלוסיה יהודית המתקרבת ל-20,000 איש, ואוכלוסיה ערבית של 650,000
 נפש, אבל הפרישה של האוכלוסיה היהודית והפרישה של האוכלוסיה הערבית
 היא כזאת, שמצד אחד גם יש לנו כמובן עניין בהגדלת האוכלוסיה היהודית
 ואני גם מאמין שהיא תגדל, ככל שיהיו לנו משאבים לבנייה. אבל אין
 לנו כרגע בעיה אקוטית שם כפי שהיא בחבל עזה. בחבל עזה זוחל בעיה קשה
 מאין כמותה, ולתמיד תהיה בעיה קשה. מדובר באיזור קטן יחסית, צפוף
 מאד, עם מרכזי אוכלוסיה ערבית גדולים מאד. יש לנו היום פחות מ-1000
 יהודים שחיים בחבל עזה, ואוכלוסיה ערבית של 375,000. הכל מאד צפוף,
 נוגע אחד בשני ממש.

אני רואה שם מצב קשה מהבחינה הזאת לא לזמן

קצר, אלא לאורך כל הדרך יהיה שם מצב קשה מבחינה זו. מאד חשוב להגדיל
 את האוכלוסיה היהודית שתהיה גדולה ככל שרק מתאפשר.

לכן כאשר אנחנו מדברים על מרכז איזורי

סיהיו שם אנשי מקצוע שצריכים להשען על הישובים החקלאיים, הדבר הזה
 אינו מספיק, ומוכרחים להתאים את המקום לישוב קהילתי ששם יהיו אמצעי
 פרנסה נוספים, כמו תעשייה, מלאכה, תיירות, פיתוח חוף הים. זה דבר

היו"ר השר א. שרון:

שנותן אפשרות לקיים אוכלוסיה גדולה מאשר במרכז איזורי רגיל. אבל צריך גם לזכור שכדי שאוכלוסיה כזאת תתפתח אפשר לבוא ולומר: זה יכול להיות גם במרכז איזורי שיתפתח. אבל ההבדל כאן הוא שבישוב קהילתי החטיבה להתיישבות בכל זאת נושאת באחריות להקמתם של מתקנים כאלה, שיאפשרו את אמצעי הייצור שיאפשרו גידול האוכלוסין.

הדבר הזה הוא ממש בוער. יש אנשים שרוצים להיות שם, אבל צריך שתהיה להם אפשרות להתקיים. צריך שמישהו יקים מבני תעשיה, צריך שמישהו יתן פרנסה כדי שאפשר יהיה לראות את הישובים הקהילתיים לא רק כמקום מגורים למורים, לגננות ולבעלי מקצוע אחרים שפועלים בישובי האיזור, אלא כגוף שבהם חיים אנשים המתקיימים על אמצעי ייצור שנמצאים במקום עצמו.

זו האפשרות היחידה להגדיל את הישובים. לכן באתי בהצעה, נתתי כאן הסבר בקשר לישוב הקהילתי בחבל קטיף, הייתי מציע ליוסף שפירא לתת קצת הסבר על הנושא של חספין, כי הוא קרוב אליו יותר ומתמצא יותר בדברים האלה.

פר י. שפירא:

אני מצטרף לעניין זה של רצועת עזה וחבל

קטיף, כי מספר הישובים שם הוא ששה, וההתפתחות

של הישובים, מושבי העובדים, היא פחות או יותר במצב שהם השיגו את היעדים שלהם, עד כמה שאני יודע, והגיעו לשלבים הקיימים של פיתוח הישובים. בישובים השיתופיים ההתקדמות היא אטית יותר. בל מקרה כך וכך ההתפתחות של מספר התושבים שם אינה מגיעה לאיזה שהוא מינימום שעשוי ליצור גוש יהודי, אשר יוכל להחזיק מעמד בתוך העם הערבי המקיף אותם. גם השטח די מצומצם, והכיוון הזה של הקמת ישוב איזורי אשר אינו מתפרנס רק משירותים לישובים בסביבה הוא הכרחי.

מר י. שפירא:

בגולן המצב קצת שונה, אבל בעקרון הוא

דומה. יש גם שם ששה ישובים ועומד לקום הישוב החדש חוות-יאיר,
ג'ואזה, אלוני הבשן, וההתקדמות של הישובים הללו היא אטית, מביעים
ל-10 משפחות.

היו"ר השר א. שרון:

יקום גם ישוב נוסף, עוד לא הבאתי זאת
לוועדה, בין תל-פרס לרמת מגשימים. אנחנו

גם שם נסגור בישוב נוסף.

מר י. שפירא:

המספרים שלנו הם קטנים. יש מצד שני ציבור

אשר רוצה לבוא להתיישב בגולן ולגור שם;

אנשים שאינם רוצים להיות חקלאיים. בחספין לפני שנתיים או שלוש וחצי

שנים היו 12 משפחות, משום שהיעד היה לשרת את האיזור, והיה בית ספר

איזורי קטן לישובים הדתיים. כאשר אני הייתי שם אמרנו: נפתח אכסניית

נוער, הבתים היו ריקים. פתחנו אכסניית נוער ובאכסניית הנוער קמה

עכשיו מדרשה שהיום עוברים שם כמה מאות אנשים בכל שבוע, והם מעסיקים

מספר משפחות. יש שם "כולל", יש שם ישיבת הסדר וכולל של הבוגרים שלה.

הבוגרים אשר סיימו את הישיבה ואת השרות הצבאי נשארו והשתקעו במקום.

כמה זמן אפשר להיות "כוללניק"? שנתיים, שלוש שנים? רוצים להתחיל

להיות, לא רוצים לעזוב את הגולן. והם מוכנים להשקיע שם במפעלים

חינוכיים, ותיירות וכדומה. היום כאשר מדברים על הקמת ישיבה תיכונית,

יש ילדים בישראל המוכנים או שהוריהם מוכנים לשלוח אותם ללמוד בגולן

בישיבה תיכונית, נערים בני 14. אבל אין מקום להכניס סיכה, צריכים

להביא עוד אנשים שיתישבו במקום. היום הבתים מלאים, יש פה אנשים

שיכולים להעיד על כך. לפני זמן לא קצר התאוננו שהבתים שם אינם

מלאים. יש היום אנשים שמוכנים להשקיע ולבנות בתים מכספם. לשם כך

צריך לשנות את היעד של המקום, כדי שמלבד הבתים אשר ייבנו אפשר יהיה

גם למצוא מקורות תעסוקה בעיקר חינוכיים וגם אחרים.

הדבר הזה ניתן, יש אנשים שרוצים לבוא

גדולה

לגור שם, ואפשר לעשות זאת, זו השקעה לא יחסית להשקעות

מר י. שפירא:

החקלאיות באיזור החקלאי שהן מרובות, אפשר בצורה זו להגדיל את הישוב בצורה משמעותית. יש שם רופא שגר שם עכשיו, יש שם אפשרויות רבות. למשל, יש הרבה עובדים אזרחיים בצה"ל בגולן והוא הולך וגדל. הרוצים לגור בסביבה כזאת ולא דוקא במחנות צבאיים, אין עכשיו היכן לגור. זה לא הצורך של הישוב עצמו, אבל יש אפשרות לגור שם. כמובן שהמשיכה של ישוב בעל איכות חיים גבוהה מבחינה רוחנית, ליד ישיבת הסדר וה"כולל" הוא מושך ציבור מסויים שלקצרים לא ילך.

דבר זה, לעניות דעתי, הוא הכרחי כפי שאני מכיר את הגולן, גם לצרכיהם של הישובים וגם מבחינת איכלוס האיזור. יש שם 6000 איש בכל אופן.

מבחינת השקעה במה זה כרוך?

ד"ר י. תבין:

זה כרוך בבנין וזה כרוך בהשקעות בתעשיות, כלומר, השקעות לצורך פרנסת האנשים במקום.

מר י. שפירא:

אם מדובר למשל במדרשה, צריך לבנות אכסניה או להגדיל את האכסניה הקיימת. אם מדובר על מקורות פרנסה, פעם באו לשם 4-5 בחורים ורצו להקים שם משרד להנהלת חשבונות, אז צריך שם מסוף קטן שקשור לבנק או קשור לאיזה חשב באיזור. אלה השקעות לא דוקא גדולות. לא מדובר כאן בתעשייה כבדה. היה שם בזמנו בנין תעשייה שהוקם על ידי משרד המסחר והתעשייה. באותו זמן לא היה מה לעשות בו, מסרו אותו ועשו ממנו אולם תרבות. היום יש אנשים שרוצים לבוא לשם וגם להשקיע. העניין הוא שינוי היעד.

היום יש שם 20 בתים של שלוש יחידות כל אחד

מהם, מלבד הבנינים של הישיבה שנדמה זה עוד 20 יחידות.

יש שם 20 יחידות דיור בכל אופן.

מר י. מרגלית:

היו"ר השר א. שרון:

אני מבין שמשרד הביטחון תומך בזה?

מר י. מרגלית:

אנחנו מוכנים לקבל בקשה של שינוי היעד ממרכז איזורי לישוב קהילתי, עם כל מה

שמשתמע מכך.

היו"ר השר א. שרון:

אני יודע, לפי מיטב ידיעתי, ששר החינוך תומך בזה, לפי מיטב ידיעתי.

מר י. שפירא:

אני יודע שהתנועה, איגוד המושבים של הפועל המזרחי, פנה בעניין זה.

היו"ר השר א. שרון:

היתה פניה אלי של איגוד המושבים של הפועל המזרחי.

מר י. שפירא:

כמובן שיש לשמור על האינטרסים של הישובים שם, שהשינוי הזה לא יפגע באינטרסים של הישובים מסביב, ולהבטיח את האינטרסים שלהם, שהם לא מתעלמים מהגדלת הישוב. יש עניינים חברתיים וכדומה אופייניים לישוב, זה אפשר להבטיח. זה דבר שהוא ענייני.

מר ז. גינדל:

הייתי מציע לתקוף את הבעיה הזאת, הבעיה של איכלוס המקומות האלה יותר בנושא של תעסוקה ואמצעי ייצור לקיום מאשר מבנים. אם ללמוד מהנסיון של קצרים, זה מתחייב, אם אין תעסוקה זה גורם שמעכב העברת משפחות למקומות אלה. כדי להדגיש עניין זה, כי בלי זה הדבר יהיה קשה.

הערה נוספת, אנחנו כרגע במרכז הכוונה לערי פיתוח ומחלקת ההתיישבות של הסוכנות בעיצומו של הכנת מבצע של איכלוס קמת תולן של הקיבוצים והמושבים, דוגמת נקם בבקעת הירדן. אני מאמין שגם פה תהיה הענות גדולה מאד. (מר י. שפירא: זה לא מנוגד למה שאמרת). זה לא מנוגד, אני רק רוצה להדגיש את העניין של תעסוקה.

מר ז. גינדל:

ענין התעסוקה הוא גורם מכריע בענין הזה שכדאי לתקוף אותו מהזווית הזאת.

מר י. דקל:

הייתי רוצה א) לבקש שההכרעה לא תיפול

היום בענין זה, כי אני בטח הכל ממלא מקום

המנכ"ל, המנכ"ל בחוץ-לארץ ושני ראשי המחלקות בחוץ-לארץ...

(א. בראון: אתה יכול לקחת סמכות), אני לא עושה זאת.

לגופו של ענין, אם בעזרת השם אפשר לפתור

את הבעיה אז השם ישוב קהילתי היה פותר את הבעיה. בעבר הוקם בני-

יהודה ברמת הגולן, זה הישוב השני בגודלו שהיה ברמת הגולן אחרי קצרין,

והוא נקרא מרכז איזורי מאוכלס, ולא נקרא ישוב קהילתי. יש שם יותר

מ-250 נפש ואנשים נאבקים על כל בית שם בשביל להכנס לגור. ישנו

אלון-שבות בגוש עציון, הוא גם כן נקרא מרכז איזורי מאוכלס. יש בו

מאות אחדות.

אלה הוכחות שאפשר אולי גם לא בדיוק בשם הזה

של מרכז קהילתי לפתור את הבעיה. אבל לגופו של ענין אנחנו לא

מתנגדים שבכל אחד מהישובים האלה תהיה גם אוכלוסיה שאינה משרתת את

ישירות את הישובים מסביב, כמו ביתר המקומות האלה שמניתי, או כמו

הרי אפרים שזו היתה הכוונה בהתחלה כאשר תכננו את הישוב הזה, והיום

הוא ישוב שגדל בכוחות עצמו.

אני מבין שהשם אומר שתהיה חטיבת ההתיישבות

אחראית לעזור לאנשים למצוא את מקומות העבודה. וזו נקודה שהיא אולי

הנקודה שבגללה אני מבקש היום לא לקבל את ההכרעה.

לגבי רצועת עזה ברצוני לומר כמה משפטים שהם

מעבר למרכז של קטיף. במרכז באיזור של רצועת עזה יש מקום, במקום

שבו יעבור הגבול הפינלאומי כאשר "יפרוץ השלום" יש מקום לפחות ל-100

מקומות עבודה על בסיס של תחנת מעבר. נדמה לי ששם צריך להיות

מר י. דקל:

המרכז לאיכלוס. המקום סביב רפיח, איפה שתהיה תחנת המעבר. זה לפחות 60 עובדים (היו"ר השר א. שרון: וזה 10 דקות נסיעה) בתחום של משרד התחבורה וכדומה. השאלה היא האם שם צריך להיות המקום או ליד מקום העבודה, אני נכנס עכשיו לצד של המיקום, אבל סביב תחנת המעבר של הגבול. כבר היום אני מסוגל לטפור כ-60 עובדים בתחום של תחנת הגבול עצמה: המכס, המשטרה, משמר הגבול, שמירה ועוד 40 מקומות עבודה במה שקשור לשירותים מסביב לתחנת המעבר הזאת, אם אפשר לפתוח שם מוטל, אפשר להקים שם שירותי דרך, מוסך וכדומה.

היו"ר השר א. שרון: אני העליתי את זה, ואני חושב שהעמדה הזאת נתקבלה, שתחנת המעבר תהיה, אחת מתחנות המעבר תהיה ליד רפיח. לא נימקתי זאת בימוקים של פרנסה, אלא ישוב למטרות אחרות.

מר י. דקל:

בקשר לפרנסה אני רוצה להוסיף הערה פשוטה, המשרות האלה יש להן שתי תכונות: תכונה אחת, אלה משרות תקציביות; תכונה שניה, זה משרות עסקיות. זאת אומרת, מקימים עסקים שסביבם מקיימים את המשפחות. ^{שיהיה} תהיה שאלה חשובה מאוד, אם מי ממונה על הצדדים או המעשים כמו רשת שדות-תעופה או כל רשות אחרת שתקיים את המעבר הזה, אם היא תהיה מוכנה להעסיק את האנשים שגרים במקום או שהיא ממשיך לייבא אותם כמו היום לאל-עריש מביאים אותם ממרכז הארץ לתחנה של נאות סיני. (היו"ר השר א. שרון: זה כבר ממבט אחר). לא, זה בשביל איכלוס. אלה משרות מקומיות שאפשר עליהם לבסס איכלוס; אפשר גם להקים שם פרנסה סביב האירוח של תחנת המעבר. זה נושא לתכנון.

המרכז האיזורי של קטיף נמצא עכשיו בשלבי תכנון

די מתקדמים. כפי שאמרתי הוא לוקח בחשבון אפשרות להרחבתו מעבר

מר י. דקל:

לשרותים הישירים של הישובים. זה בקשר לצד האינפורמטיבי.

אני מבקש שלא תיפול היום ההחלטה, יבוא מתי דו, בלס

מחוץ-לארץ, רענן יהיה, והם ישירות יקבלו את ההחלטה במה שקשור עם הקצאות אמצעי הייצור, כי אני מבין שמעבר לזה כל העזרה אנחנו מוכנים לסייע בצד המקצועי של הדברים. כרגע זה גם תלוי בדידינו ממשרד התעשיה, המסחר והתיירות, באיזו מידה הם יכירו במקומות אלה כמפעלים מאושרים.

היו"ר השר א. שרון: עד שלא תהיה החלטה כזאת לא יקימו שום דבר.

מר י. מרגלית: לגבי מה שיהודה דקל אמר עכשיו בקשר לרעיון

של הקמת מרכז איזורי כמו של ישוב מאוכלס

שיתן שירותים למסוף או לקו מעבר בגבול, יש לזה חשיבות ממדרגה ראשונה, כי אנחנו היום בנושא של המעבר, ובנושא של הקמת המרכז האיזורי בחבל

קטיף, הושלם שם תכנון כמעט ויש תכנית מיתאר של ישוב שמדבר על סדר

גודל של 400 יחידות דיור.

יותר מזה, הוא מתוכנן לשנת 1981 לביצוע

תשתיות להתחלת הקמת בית-ספר. בשום מקרה, אין מקום להפרדה, גם זה

וגם דבר אחר. איני פוסל את הרעיון שיהודה העלה מבחינת תפישה מקצועית,

יכול להיות שיש מקום לחשיבה, לתכנן את המרכז האיזורי יותר לכיוון של

מסוף.

מר א. בראון: אחד לא פוגע בשני.

מר י. מרגלית:

זה פוגע, כי אין מקום לישובים קהילתיים

שמחולקים לשנים. אני חושב שלא תהיה להם

זכות קיום. צריך להתייחס לישוב אחד בסדר גודל גדול ככל האפשר.

היו"ר השר א. שרון:

פה מדובר ביישוב קהילתי בתוך שטח ישובים
שכולם ישובים דתיים, והוא באופן טבעי יהיה

ישוב שיבואו אליו אנשים דתיים, כי יהיו שם מוסדות חינוך דתיים.
הכל יהיה בנוי סביב הנושא הזה ולכן לפי דעתי אין דבר אחד קשור בדבר
שני. נוסף לכך מדובר כאן בנסיעה של 10 דקות לכל היותר. מה גם
שברגע שנפתח את הכביש שיקשר את חבל קטיף דרך מורב לכיוון ניר יצחק,
וניאלץ לפתוח את הכביש הזה, כי זה יהיה נתיב הנסיעה העיקרי שלהם
בעתיד. ברגע שנעשה זאת הנסיעה תהיה דקות ממש.

בקשר לבקשה לדחות את ההחלטה, אני לא יכול

לקבל את זה. הנושא עלה בפעם הקודמת כאן, הם הביעו את התנגדותם,
שמענו אותם, זה לא משהו חדש, הם הביעו את התנגדותם ואני לא קיבלתי
את זה. לכן אני מבקש לקבל החלטה שאנחנו מקימים את המרכז האיזורי
בחבל קטיף כיישוב קהילתי. אותו הדין בחספין שתהפוך ליישוב קהילתי.
כמובן הישובים האלה יהיו מבחינה זו

באחריות החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית. את חספין שקיימת
זה פשוט המשך תהליך. בקשר למרכז והיישוב הקהילתי בחבל קטיף צריך
לראות את הקמתו בשנת 1981, כפי שנדמה לי מתוכנן על ידי הבנייה כבר
ברגע זה.

היום נסתפק בדברים אלה.

מר י. דקל:

אני מקווה שהסתייגותי נרשמה בפרוטוקול.

היו"ר השר א. שרון:

הסתייגותו של מ"מ מנכ"ל המחלקה להתיישבות
נרשמה בפרוטוקול; כמו-כן נרשמה בקשתו
לדחות את ההחלטה, אבל כפי שאמרתי מאחר ואנחנו כבר דנו בנושא הזה,
לא נראה לי שניתן לדחות.

היו"ר השר א. שרון:

בזה נסיים היום. רק אומר משפט אחד,

שאנחנו נמצאים כרגע בעבודות בקבוצה גדולה של ישובים בשומרון וביהודה. ישובים שעליהם החליטה הממשלה ועברו את דיוני הוועדה הזאת. הייתי שמח אילו היינו יכולים אחת הישיבות הקרובות לקיים אותה לא במשרד אלא השטח, כדי שאפשר יהיה לראות מה בדיוק מתרחש, וזה יהיה מעניין מאוד, כי יש כבר תנופה גדולה מאוד של עבודה בשטח, ואחת הישיבות הקרובות נצא לשטח ונקיים אותה שם.

מר א. בראון:

דבר נוסף שצריך לציין, שהוזמנו למעשה

כל יחידות הדיוור לישובים החדשים ולהרחבות

למיניהן בשבונות האחרונים.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבקש שבישיבה הבאה תמסור סקירה על כך.

הישיבה הבאה תהיה בעוד שבועיים, כי צוד

שבוע ביום ראשון זה שושן פורים בירושלים.

אני מודה לכם מאוד.

הישיבה ננעלה.

דיוח בעניני חנוך ביישובים החדשים

הת/23

נציגי משרד החנוך והתרבות מדווחים על שרותי החנוך הניתנים ביישובים החדשים ועל הפתרונות שנמצאו במקומות אלה לגבי חנוך הילדים בשכבות הגילים השונות.

סקירה על שרותי הבריאות ביישובים החדשים

הת/24

שר הבריאות סוקר אתמצב שרותי הבריאות הניתנים ביישובים החדשים. בדיון משתתפים השרים: א. שרון, א. שוסטק ומר י. שפירא.

מ ח ל י ט י ם

לבקש משר הבריאות למסור לוועדה להתישבות דיוח נוסף על פתרונות לשרותי רפואת השיניים ושרותי "טיפת חלב" ביישובים החדשים, באחת הישיבות הקרובות של הוועדה.

סקירה על שרותי התקשורת והטלפונים ביישובים החדשים

הת/25

נציגי משרד התקשורת מדווחים על מצב שרותי התקשורת והטלפונים ביישובים החדשים. בדיון משתתף השר א. שרון וה"ה י. הברפלד, י. דקל וי. שפירא.

מ ח ל י ט י ם

לפנות לשר התקשורת ולבקשו למצוא פתרונות להתקנת מכשירי טלפון או מכשירי רדיו טלפון ביישובים שבהם טרם קיימים מכשירים אלה.

הפיכת המרכזים האזוריים בחבל קטיף אשר בחבל עזה ובחיספין אשר ברמת הגולן - ליישובים קהילתיים

הת/26

שר החקלאות פותח.

בדיון משתתף השר י. שרון וה"ה י. דקל, י. שפירא וז. ג'נדל

מ ח ל י ט י ם

(א) המרכז האזורי בחבל קטיף אשר בחבל עזה יוקם ביישוב קהילתי.

(ב) חיספין אשר ברמת הגולן תהפוך ממרכז אזורי ליישוב קהילתי.

(ג) האחריות להפיכת המרכזים האזוריים הנ"ל ליישובים קהילתיים מוטלת על המחלקה להתישבות בסוכנות היהודית.

ממלא מקום מנהל המחלקה להתישבות בסוכנות היהודית מבקש לרשום הסתייגותו מהחלטה זו.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת